

Projekt edukacyjny nr 1

Tytuł projektu: W jaki sposób możemy chronić przyrodę?

Projekt zakłada uświadomienie uczniom konieczności dbania o faunę i florę zimą. Ze względu na poruszaną tematykę można przeprowadzić go w ostatnim tygodniu listopada lub na początku grudnia. Projekt ma za zadanie uwrażliwienie uczniów na potrzeby zwierząt żyjących w tym samym/podobnym środowisku. Ponadto ma na celu poszerzenie wiedzy z zakresu edukacji przyrodniczej.

Czas realizacji: 1 – 2 tygodnie (projekt należy rozpocząć od spotkania z rodzicami, aby zapoznać ich z planowanymi działaniami, szczególnie planem wycieczek organizowanych w ramach projektu;

Główny cel projektu: zaangażowanie uczniów w dbanie o otaczające środowisko (okazanie wrażliwości na potrzeby zwierząt, a przede wszystkim wykazanie się wiedzą na temat realizacji tych potrzeb).

Cele operacyjne – Uczeń:

- wykonuje projekt karmnika,
- rozpoznaje i wymienia potrzeby zwierząt żyjących w Polsce w okresie zimowym,
- dobiera sposoby działania adekwatne do sytuacji i gatunku roślin/ zwierząt – np. odpowiedni pokarm, miejsce oraz porę dostarczania pokarmu,
- mierzy temperaturę na zewnątrz pomieszczenia i zapisuje wynik pomiaru w karcie obserwacji,
- odgrywa scenkę przedstawiającą sposoby pomocy zwierzętom w czasie zimy,

Etap 1. Przygotowanie projektu

Jest to etap, w którym uczniowie we współpracy z nauczycielem określają temat projektu, jego cele oraz zadania, które będą realizować w ramach projektu. Uczniowie określają : „co jest do zrobienia?” i „w jakim celu będą to robić? ”.



Przykładowe pytania do przedyskutowania z uczniami:

- dlaczego należy dbać o przyrodę? Dlaczego trzeba pomagać zwierzętom przetrwać w trudnych warunkach?
- jakie zmiany zachodzą w przyrodzie zimą?
- dlaczego sytuacja zwierząt zimą jest trudna?
- jak ludzie mogą dbać o przyrodę? Jak uczniowie mogą o nią zadbać?
- czy zwierzęta poradzą sobie bez pomocy człowieka?
- czy pomagając zwierzętom przetrwać zimę dbamy o przyrodę?
- czy pomaganie zwierzętom przynosi korzyści? Komu? Jakie?
- jak możemy zachęcić rodzinę/ kolegów do pomocy zwierzętom w okresie zimy?
- kto może udzielić rad i wskazówek, jak dbać o zwierzęta?
- kto może udzielić rad i wskazówek, jak dbać o rośliny?
- skąd możemy wziąć środki do pomocy (np. materiały do budowy karmników, karmę)?
- co stanie się ze zwierzętami zimą, jeśli ludzie nie będą o nie dbać?

Uczniowie wspólnie doprecyzowują cele i sposób realizacji projektu. Nauczyciel pomaga im w tym, zadając następujące pytania:

- Co zamierzamy osiągnąć realizując projekt? Czego chcielibyśmy się dowiedzieć, jakie działania chcielibyśmy podjąć, co chcielibyśmy umieć na końcu?
- Jak długo będziemy realizować projekt? (dzieci w tym wieku nie potrafią skutecznie planować na dłuższe okresy, więc cel musi być bliski w czasie)
- Jak będziemy realizować projekt? Co konkretnie będziemy robić? (uczniowie mogą nie wiedzieć, „co” chcieliby robić, ale wiedzieć „jak” – w co się bawić, jak spędzać czas, jakie wykonywać zadania)
- Co nam może przeszkodzić, jakie mogą się pojawić trudności?
- Kogo będziemy angażować w realizację projektu?
- Dlaczego chcemy realizować ten projekt?



Aby projekt był wspólnym dziełem wszystkich uczniów, warto wzbudzić w nich chęć do wspólnej realizacji zadania oraz uświadomić wagę poruszanego zagadnienia. Chcemy, aby zwierzęta w naszym otoczeniu przetrwały zimę, więc dołożymy starań, aby im w tym pomóc. Uczniowie z pomocą nauczyciela sporządzają listę zwierząt które wymagają szczególnej opieki człowieka w okresie zimowym. Zadanie to umożliwiałoby rozwijanie umiejętności uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie kompetencji interpersonalnych.

Etap II. Działanie

Nauczyciel dzieli uczniów na 3 grupy. Sposoby zdobywanie wiedzy:

- oglądanie filmów przyrodniczych,
- czytanie literatury przyrodniczej (książek, czasopism),
- korzystanie z zasobów Internetu,
- spotkania z osobami zajmującymi się zawodowo omawianym zagadnieniem, np. z leśnikiem,

Zadanie 1: tworzenie projektu karmnika dla ptaków.

Uczeń koordynator (wcześniej przygotowany przez nauczyciela do tej roli) przedstawia klasie zadanie: w zimie ptaki nie mają co jeść, ponieważ nie mają możliwości zdobycia pokarmów z naturalnych źródeł – drzewa i krzewy nie rodzą owoców ani nasion, owady są uśpione. Dlatego musimy im pomagać przetrwać zimę? Gdzie w naszym otoczeniu należy ustawić karmnik? Uczniowie na zasadzie giełdy pomysłów, które są zapisywane przez nauczyciela na tablicy. W drodze dyskusji wybierane są 3 miejsca w okolicy szkoły, gdzie mogą zostać umieszczone karmniki. Uczniowie pracują w ustalonych grupach. Każda grupa wykonuje projekt karmnika dla ptaków w oparciu o własne pomysły/ doświadczenie/ ilustracje karmników. Projekt powinien obejmować: rozmiary, materiał wykonania, proponowany sposób montażu). Warto wziąć pod uwagę: wytrzymałość, ochronę karmy przed wiatrem i śniegiem, wielkość (zbliżoną do wielkości ptaków).



Zadanie 2: budowanie karmnika dla ptaków – realizacja projektu.

Grupy pod kierunkiem nauczyciela wykonują karmniki, z wykorzystaniem proponowanych materiałów: butelki po wodzie o pojemności 5 l, tacki styropianowe, taśma, nożyczki, sznurek. Zgodnie ze wcześniejszymi ustaleniami, uczniowie udają się wraz z nauczycielem do miejsc w okolicy szkoły, gdzie z pomocą pana konserwatora mocowane są karmniki.

Zadanie 3: tworzenie pracy plastycznej.

Uczniowie tworzą pracę plastyczną pt. „Pomóżmy zwierzętom przetrwać zimą!”. Uczniowie pracują w ustalonych grupach. Każda grupa otrzymuje kartkę bloku technicznego formatu A3 i realizuje na niej główny temat dowolną techniką plastyczną w ramach innego zagadnienia:

1. Pomoc zwierzętom w lesie. 2. Pomoc ptakom 3. Pomoc bezdomnym zwierzętom.

Uczniowie wiedzą, że prace będą następnie wywieszane w szkole. Ich funkcją będzie informowanie o jednodniowej akcji „Pomóżmy przyrodzie zimą!”, która odbędzie się w określonym terminie oraz o elementach tej akcji: scenie przedstawiającej trudności zwierząt w zimie oraz konkursie „Dlaczego należy pomagać przyrodzie?”.

Uczniowie tworzą wystawę prac na korytarzu szkolnym.

Zadanie 4. Prowadzenie kart obserwacji

Do kart obserwacji grupy wklejają nagłówki, otrzymywane od nauczyciela stopniowo w trakcie realizowania projektu: jak można pomagać zwierzętom zimą? Jak warunki zimowe wpływają na życie roślin i zwierząt? Czym zajmuje się leśniczy? Uczniowie zapisują odpowiedzi na postawione pytania. Nauczyciel monitoruje uzupełnianie portfolio obserwacji. Na zakończenie projektu ocenia dokładność, poprawność zapisu, liczbę poprawnych informacji.

Zadanie 4: wycieczka/ odwiedziny leśniczego.

Uczniowie udają się do pobliskiej leśniczówki (alternatywą jest wizyta leśniczego w szkole). Podczas wycieczki leśniczy opowiada im o specyfice swojej pracy, o sposobach ochrony zwierząt występujących w lasach. Uczniowie zapisują uzyskane informacje na kartach



obserwacji pod wcześniej wklejonym nagłówkiem „Ochrona przyrody w lesie”. Mogą też zadawać leśniczemu wcześniej przygotowane pytania.

Zadanie 5:

Grupa 1

Dzień wcześniej uczniowie umieszczają kilka produktów w zamrażalniku (lub na zewnątrz, jeśli temperatura jest bliska 0°C) na jedną noc/ dobę. Uczniowie mogą umieścić w zamrażalniku: kwiat, kawałek owocu, wodę, itp. Po upływie ustalonego czasu sprawdzają stan obserwowanych obiektów i porównują go ze stanem wyjściowym. Swoje obserwacje zapisują w kartach obserwacji. Uczniowie zastanawiają się, jak wnioski z doświadczenia przełożyć na sytuacje realne, np. co się stanie z pokarmem dla zwierząt (np. trawą), gdy temperatura powietrza będzie bardzo niska? Wnioski zapisują na arkuszach papieru. Uczniowie mierzą temperaturę powietrza na zewnątrz. Swoje obserwacje zapisują na kartach obserwacji, używając zwrotów: *temperatura powietrza na zewnątrz wynosi 3 powyżej zera* lub *temperatura na zewnątrz wynosi 3 stopnie poniżej zera*.

Grupa 2

Uczniowie szukają, w dostępnych źródłach, w jaki sposób możemy pomóc młodym drzewom przetrwać mrozy?

Formułują w punktach odpowiedź na pytanie. Zapisują punkty na arkuszu papieru.

Grupa 3.

Uczniowie odpowiadają na pytanie: Jak można pomóc zimą zwierzętom mieszkającym w schronisku? Szukają odpowiedzi na pytanie na stronach internetowych lokalnych schronisk dla zwierząt. Zapisują propozycje na arkuszach papieru.

Prezentacja pracy grup.

Grupa 1 prezentuje karty obserwacji. Grupa 2 czyta przygotowane punkty i wiesza arkusz papieru zawierające je w widocznym miejscu sali. Grupa 3 odczytuje odpowiedź na pytanie. Wiesz arkusz papieru w widocznym miejscu sali.

Zadanie 6



Grupa 1

Przygotowuje scenkę o życiu (trudnościach) zwierząt i roślin podczas zimy, którą zaprezentuje uczniom innej klasy.

Grupa 2

Przygotowuje ulotki, w których zachęci uczniów innych klas do pomagania zwierzętom zimą i poinformuje o zbiórce karmy i koców dla zwierząt z pobliskiego schroniska. Nauczyciel powieła liczbę ulotek.

Grupa 3

przygotowuje pytania do konkursu „Dlaczego warto pomagać zwierzętom zimą?”. Ustala zasady konkursu.

Prezentacja prac na forum klasy. Uczniowie rozdają ulotki przygotowane przez grupę 2.

Etap 3. Podsumowanie projektu

Uczniowie organizują jednodniową akcję pt. „Pomóżmy zwierzętom zimą!”. Na podstawie informacji zapisanych przez grupę 3 w zadaniu 5 organizują zbiórkę karmy dla psów i koców i zanoszą ją do schroniska. Organizują wystawę wszystkich prac stworzonych przez siebie w trakcie trwania projektu na korytarzu szkolnym. Wieszają karty obserwacji w widocznym miejscu. Grupa 1 odgrywa przygotowaną przez siebie scenkę. Grupa 3 przeprowadza konkurs „Dlaczego warto pomagać zimą”.

Nauczyciel przeprowadza z uczniami rozmowę służącą ewaluacji projektu. Pyta ich, co im się podobało, czy któreś zadanie było dla nich trudne i dlaczego. Przypomina pytania, które stawiali sobie uczniowie w pierwszym etapie oraz odpowiedzi:

- Czego się dowiedzieliśmy, czego się nauczyliśmy?
- Gdzie byliśmy, jakie miejsca odwiedziliśmy?
- Jak długo wykonywaliśmy zadania?
- Jakie trudności się pojawiły?
- Kogo zaangażowaliśmy w nasze zadania?



Po przeprowadzonej rozmowie uczniowie uzupełniają tabelki ewaluacyjne. Oceniają pracę własną oraz pracę całej grupy:

| Wskaźniki | Praca grupy |
|--|-----------------------|
| Zaangażowanie w powierzone nam zadania | 0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5 |
| Przygotowanie materiałów | 0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5 |
| Czy zadania były ciekawe? | 0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5 |
| Stopień trudności | 0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5 |

